

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
STRATEGINIŲ KOMPETENCIJŲ GRUPĖ**

**DĖL GALIOJANČIO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO *EX POST* VERTINIMO
METODIKOS IR ATASKAITOS FORMOS PATVIRTINIMO PROJEKTO**

(toliau – Nutarimo projektas) (TAP-20-379(3); TAIS 20-3672(4))

PAŽYMA

2021-04-29 Nr. NV-869

Vilnius

Projekto rengėjas: Teisingumo ministerija

Projekto tikslas: patvirtinti Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodiką (toliau – Metodika), kuria vadovaujantis būtų atliekamas *ex post* vertinimas, ir Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo ataskaitos formą (toliau – Ataskaitos forma).

Dabartinė situacija: 2019 m. priėmus Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 pakeitimą, vietoj anksčiau galiojusio teisinio reguliavimo stebėsenos instituto teisėkūros procese įtvirtintas galiojančio teisinio reguliavimo poveikio (*ex post*) vertinimas (toliau – *ex post* vertinimas). Siekiant užtikrinti sklandų naujai įsigaliojusio *ex post* vertinimo įgyvendinimą, Vyriausybė 2020 m. sausio 29 d. nutarimu Nr. 69 *ex post* vertinimą koordinuojančia institucija paskyrė Teisingumo ministeriją, kuriai pavedė parengti ir pateikti Vyriausybei tvirtinti *ex post* vertinimo metodiką bei *ex post* vertinimo ataskaitos formą.

Projekto esmė: Nutarimo projektu siūlomoje patvirtinti Metodikoje:

- apibrėžiami *ex post* vertinimo tikslai – nustatyti galiojančio teisinio reguliavimo taikymo apimtį, praktiką ir tai lėmusius veiksnius, nustatyti galiojančio teisinio reguliavimo veikimo sukeltas teigiamas ir neigiamas pasekmes vertinamo teisinio reguliavimo sričiai, tam tikriems asmenims ar jų grupėms, identifikuoti teisinio reguliavimo poveikio pasekmes nulėmusius veiksnius ir jų priežastis, taip pat nustatyti kitus vertinamo teisinio reguliavimo srities pokyčius, įvykusius dėl papildomų aplinkybių, dariusių įtaką tam tikriems asmenims ar jų grupėms.
- detalizuojami *ex post* vertinimo atlikimo atvejai, į įstatymą įtraukiamos peržiūros nuostatos bei ministro sprendimo dėl *ex post* vertinimo atlikimo turinio elementai (Metodikos priede pateikiami peržiūros nuostatos formulavimo pavyzdžiai).
- reglamentuojamas *ex post* vertinimo procesas – aprašomi *ex post* vertinimo etapai ir atskiruose etapuose atliekami veiksmai, nustatomi vertinimo kriterijai, nurodomi orientaciniai klausimai, kurie turėtų palengvinti *ex post* vertinimo atlikimą, bei atskleidžiami duomenų rinkimo ir analizės metodai.
- detalizuojamos *ex post* vertinimo viešinimo bei konsultavimosi su visuomene nuostatos, numatant viešąsias konsultacijas visuose *ex post* vertinimo etapuose.
- nustatomas *ex post* vertinimo koordinavimo ir metodinio konsultavimo mechanizmas, numatoma pareiga ne tik Teisingumo ministerijai konsultuoti institucijas *ex post* vertinimo atlikimo klausimais, bet ir Vyriausybės strateginės analizės centrui (toliau – STRATA) teikti institucijoms konsultacijas dėl vertinimo metodų pasirinkimo, kiekybinių ir kokybinių analizės metodų taikymo bei korektiško analizės metu gautų duomenų interpretavimo.
- numatomas *ex post* vertinimo rezultatų panaudojimas ir tolesnių veiksmų įgyvendinimas.

Taip pat Nutarimu siūloma patvirtinti Ataskaitos formą, kurioje būtų pateikiami *ex post* vertinimo duomenys, rezultatai ir išvados.

Projekto nauda:

Įdiegus *ex post* vertinimą į teisėkūros proceso ciklą, bus sudarytos prielaidos įvertinti tam tikro galiojančio teisinio reguliavimo taikymą ir veikimą, priimti įrodymais pagrįstus sprendimus, siekiant užtikrinti, kad teisės aktai būtų aktualūs, ekonomiškai naudingi ir veiksmingi siekiant keliamų tikslų.

Derinimas: Nutarimo projektas svarstytas 2021 m. kovo 30 d. tarpinstituciniame pasitarime. Atsižvelgiant į pasitarimo metu pateiktą pasiūlymą pateikti projektą įvertinti teisės srities mokslininkų bendruomenei, Metodika darbo tvarka nusiųstas įvertinti grupei mokslininkų, besidominčių teisinio reguliavimo poveikio vertinimo tema. Buvo gauti tik vieno asmens – prof. Ramūno Vilpišausko komentarai bei pasiūlymai dėl Metodikos tobulinimo, kurie buvo įvertinti ir atsižvelgiant į juos atitinkamai patikslinta Metodika. Tačiau pažymėtina, kad *ex post* vertinimo modelis bei *ex post* vertinimo pagrindiniai principai buvo aptarti viešosiose konsultacijose su socialiniais ekonominiais partneriais, nevyriausybinėmis organizacijomis ir akademinės visuomenės atstovais dar prieš parengiant Teisėkūros pagrindų įstatymo pakeitimus, įtvirtinančius *ex post* vertinimą.

Nutarimo projektas taip pat patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Strateginių kompetencijų grupės bei Teisės grupės pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Atitiktis Vyriausybės programai: Nutarimo projektas susijęs su Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos programos viena iš pagrindinių iniciatyvų, kuri numatyta 191.3 papunktyje – „Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimas. Galiojančio teisinio reguliavimo taikymo ir veikimo vertinimas turi būti planuojamas ir nuoseklus. Toks vertinimas bus esminė prielaida egzistuojančiam reguliavimui tobulinti ir kylantiems iššūkiams identifikuoti.“

Dalykinio vertinimo išvada: Nutarimo projektą siūlome svarstyti Vyriausybės posėdyje.

Patarėja

Asta Petkevičienė

Asta Petkevičienė, tel. 8 706 63 944, el. p. asta.petkeviciene@lr.v.lt